

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 318/2017-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. júna 2017 predbežne prerokoval sťažnosť Spojenej školy, Zimné 465, Rudňany, zastúpenej riaditeľkou [REDAKOVANÉ], právne zastúpenej advokátom JUDr. Martinom Slúkom, Advokátska kancelária SLÚKA a partneri, s. r. o., Hviezdoslavova 41, Spišská Nová Ves, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 od. 1 Ústavy Slovenskej republiky zrušujúcim výrokom uznesenia Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 11 CoPr 3/2015 z 28. decembra 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Spojenej školy o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. marca 2017 doručená sťažnosť Spojenej školy, Zimné 465, Rudňany, zastúpenej riaditeľkou [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 od. 1 Ústavy Slovenskej

republiky (ďalej len „ústava“) zrušujúcim výrokom uznesenia Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 11 CoPr 3/2015 z 28. decembra 2016.

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že v konaní vedenom pod sp. zn. 1 CPr 3/2013 koná Okresný súd Spišská Nová Ves (ďalej len „okresný súd“) o žalobe [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalobkyňa“) a spol. proti sťažovateľke vo veci zaplatenia náhrady rozdielu na mzde s príslušenstvom, pričom potom, ako písomným podaním zo 14. januára 2015 zobrala žalobkyňa svoju žalobu proti sťažovateľke späť, okresný súd uznesením č. k. 1 CPr 3/2013-131 z 26. marca 2015 konanie o jej žalobe zastavil a súčasne rozhodol o povinnosti žalobkyne uhradiť sťažovateľke trovy konania.

3. O odvolaní žalobkyne proti druhému výroku uznesenia okresného súdu č. k. 1 CPr 3/2013-131 z 26. marca 2015 vo veci náhrady trov konania rozhodol krajský súd druhým výrokom sťažnosťou napádaného uznesenia sp. zn. 11 CoPr 3/2015 z 28. decembra 2016, a to tak, že rozhodnutie okresného súdu v tejto časti (o náhrade trov konania) zrušil a vec vrátil na opätovné konanie a rozhodnutie okresnému súdu.

4. Sťažnosťou podanou ústavnému súdu sťažovateľka namieta, že krajský súd prekročil svoje oprávnenie odvolacieho súdu, keďže rozhodnutie okresného súdu mal iniciatívne preskúmať nad rámec žalobkyňou uvádzaných odvolacích dôvodov, ku ktorým sa tak sťažovateľka nemala možnosť vyjadriť, a že krajský súd svoje rozhodnutie nedostatočne odôvodnil. Sťažovateľka vo svojej sťažnosti okrem iného tiež uviedla:

„Máme tiež za to, že odvolací súd sa pri svojom rozhodovaní o zrušení predmetného uznesenia súdu prvej inštancie neriadil viazanosťou odvolacími dôvodmi podľa ust. § 380 ods. 1 CSP. Protistrana svoje odvolanie voči prvostupňovému rozhodnutiu č. k.1 CPr 3/2013-131 (v časti čo do trov zastavovanej časti konania) odôvodnila totiž len nesprávnym právnym posúdením zo strany súdu prvej inštancie, pričom vôbec neuviedla dôvody, ktoré by korešpondovali s dôvodmi podľa ustanovení § 389 ods. 1 písm. b) a c) CSP... Ergo, odvolacím súdom posudzované dôvody zrušenia uznesenia súdu prvej inštancie č. k. 1 CPr 3/2013-131 (v predmetnej časti) podľa ustanovení § 389 ods. 1 písm. b) a c) CSP nekorešpondovali s dôvodmi odvolania vymedzenými protistranou...“

Hore uvedené svedčí jednoznačne tomu, že späťvzatie žaloby žalobkyňou v 1. rade založilo jej procesnú zodpovednosť za trovy právneho zastúpenia, ktoré vznikli žalovanému. Ďalej do úvahy nemožno vziať ani ust. § 150 OSP (aktuálne § 257 CSP), lebo žiadne relevantné dôvody v tomto smere protistrana vo svojom odvolaní ani neuviedla, a ani žiadne také dôvody nie sú u bývalej žalobkyni v 1. rade dané. Napriek tomuto, odvolací súd tvrdí vo svojom napadnutom rozhodnutí, že súd prvej inštancie údajne pri svojom rozhodovaní nevzal do úvahy všetky relevantné skutkové okolnosti a neskúmal dôsledne otázku procesného zavinenia strán sporu na zastavení konania, resp. že údajne neposúdil dôsledne ani možnosť aplikácie na daný prípad ust. § 150 ods. 1 OSP (aktuálne § 257 CSP). To ale vôbec nekorešponduje s obsahom tohto súdneho spisu, pričom navyše odvolací súd nezákonne robil aj prieskum rozhodnutia súdu prvej inštancie nad rámec odvolacích dôvodov vymedzených protistranou (bližšie vid' hore), čo považujeme za porušenie princípu rovnosti zbraní v civilnom spore.“

5. Vzhľadom na uvedené sťažovateľka žiada, aby ústavný súd po prijatí jej sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľa, Spojená škola... dané čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právoplatným uznesením Krajského súdu v Košiciach č. k. 11 CoPr 3/2015-167... datovanom 28.12.2016 (v časti druhého výroku, ktorým bolo zrušené uznesenie súdu prvej inštancie č. k. 1 CPr 3/2013-131 z 26.3.2015 v napadnutom výroku o trovách konania medzi žalobkyňou v 1. rade a žalovaným), porušené bolo.

Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje právoplatné uznesenie Krajského súdu v Košiciach č. k. 11 CoPr 3/2015-167... datované 28.12.2016 (v časti druhého výroku, ktorým bolo zrušené uznesenie súdu prvej inštancie č. k. 1 CPr 3/2013-131 z 26.3.2015 v napadnutom výroku o trovách konania medzi žalobkyňou v 1. rade a žalovaným) a vracia vec Krajskému súdu v Košiciach na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Krajský súd v Košiciach je povinný uhradiť subjektu, Spojená škola... trovy právneho zastúpenia vyčíslené podľa vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. v sume 312,35 € (2x147,33 € + 2x8,84 €), a to na účet jeho právneho zástupcu Advokátska kancelária SLÚKA a partneri, s.r.o., do troch dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. Krajský súd svoje rozhodnutie v napadnutej časti takto odôvodnil:

„Neboli však podmienky na potvrdenie ani na zmenu uznesenia 1 CPr 3/2013-131 z 26.3.2015 vo výroku o trovách konania, ktorý napadla žalobkyňa včas podaným odvolaním. Súd o trovách zastaveného konania vo vzťahu žalobkyne v 1. rade a žalovaného nerozhodol v súlade so zákonom, pri svojom rozhodovaní nevzal do úvahy všetky relevantné skutkové okolnosti a neskúmal dôsledne otázku procesného zavinenia účastníkov (strán sporu) na zastavení konania, neposúdil dôsledne ani možnosť aplikácie na daný prípad ust. § 150 ods. 1 O.s.p. účinného do 30.6.2016, t.j. v čase rozhodnutia súdu (od 1.7.2016 podobná právna úprava v ust. § 257 CSP, ktoré predstavuje odchýlku od zásady zodpovednosti za výsledok a od zásady zodpovednosti za zavinenie) a neposúdil

správne ani výšku trov, pričom svoje rozhodnutie ani náležite neodôvodnil zákonnými, zrozumiteľnými a presvedčivými dôvodmi v súlade s ust. § 167 ods. 2 v spojení s § 157 ods. 2 O.s.p...

Bude úlohou súdu v ďalšom konaní vysporiadať sa s námietkami žalobkyne uvedenými v odvolaní vo vzťahu k otázke procesného zavinenia strán sporu na zastavení konania, skúmať dôvody spät' vzatia žaloby a procesnú zodpovednosť strán sporu na zastavení konania. Pokiaľ súd nezisti dôvody hodné osobitného zreteľa, ani žiadne výnimočné okolnosti v zmysle § 257 CSP odôvodňujúce neuloženie povinnosti nahradiť trovy konania (celkom alebo sčasti) strane sporu, ktorá spôsobila vznik trov svojim zavinením, rozhodne o trovách zastaveného konania podľa všeobecného princípu zodpovednosti za zavinenie, pričom pri rozhodovaní o výške trov právneho zastúpenia bude povinný náležite posúdiť účelnosť, hospodárnosť a dôvodnosť uplatnených trov právneho zastúpenia za jednotlivé úkony právnej služby, a vysporiadať sa aj s odvolacími námietkami žalobkyne vo vzťahu k výške náhrady trov právneho zastúpenia v súvislosti s úkonmi porady s klientom a účasťou zástupcu žalovaného na pojednávaní 16.1.2015, predmetom ktorého nebolo meritórne prejednanie žaloby žalobkyne v 1. rade, a opätovne súd o trovách konania v súlade so zákonom rozhodne. Nové rozhodnutie bude povinný riadne odôvodniť tak, aby bolo zrozumiteľné a v celom rozsahu preskúmateľné, a súčasne sa vysporiadalo aj s námietkami žalobkyne v podanom odvolaní a námietkami žalovaného uvedenými vo vyjadrení k odvolaniu žalobkyne a v celom rozsahu zodpovedalo zákonným požiadavkám vyplývajúcim z ust. § 236 CSP.“

9. V súvislosti s namietaným rozhodnutím krajského súdu ústavný súd poukazuje v prvom rade na skutočnosť, že ústavné súdnictvo a právomoc ústavného súdu sú vybudované predovšetkým na zásade prieskumu vecí právoplatne skončených, v ktorých protiústavnosť nemožno napraviť iným spôsobom, teda predovšetkým procesnými prostriedkami vyplývajúcimi z príslušných procesných noriem (Civilný sporový poriadok). Ide o jeden zo základných princípov, ktoré ovládajú konanie pred ústavným súdom, a to o princíp subsidiarity.

10. V danom prípade zo sťažnosťou napadnutej časti rozhodnutia krajského súdu vyplýva, že krajský súd zrušil rozhodnutie okresného súdu vo veci náhrady trov prvostupňového konania a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie, a to s usmernením, že pri opätovnom rozhodovaní o trovách konania bude musieť okresný súd zohľadniť všetky pre vec relevantné skutkové okolnosti, a to najmä aby skúmal, či v danom prípade existujú dôvody hodné osobitného zreteľa pre rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania žiadnej zo sporových strán, pričom však krajský súd súčasne podotkol, že v prípade, že okresný súd prítomnosť takýchto okolností osobitného zreteľa nezistí, má rozhodnúť o náhrade trov konania v zmysle princípu zavinenia za zastavenie konania. Inými slovami, keďže v danom prípade rozhodnutie krajského súdu nespočíva iba v pokyne aplikovať na daný prípad určitú právnu normu, resp. daný prípad určitým spôsobom právne kvalifikovať, ktorým názorom by bol okresný súd viazaný, čo by znamenalo predvídateľnosť jeho rozhodnutia už v tomto procesnom štádiu po odvolacom konaní, ale keďže v danom prípade tento pokyn krajského súdu sa týka povinnosti okresného súdu zistiť a vo vzájomnej interakcii vyhodnotiť všetky skutkové okolnosti a na základe toho opätovne rozhodnúť, tak v tomto štádiu nie je možné predvídať rozhodnutie okresného súdu, t. j. v tomto štádiu vec nie je konečne a nemenne rozhodnutá, a teda nie je v právomoci ústavného súdu, aby v tomto štádiu vec preskúmal, a tak zasiahol do právomoci vo veci konajúcich všeobecných súdov.

11. Vzhľadom na princíp subsidiarity [*„ak... nerozhoduje iný súd“*], ktorý vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, môže ústavný súd poskytnúť ochranu konkrétnemu právu alebo slobode, porušenie ktorých je namietané, iba vtedy, ak sa ich ochrany fyzická osoba alebo právnická osoba nemôže domôcť v žiadnom inom konaní pred súdnymi orgánmi Slovenskej republiky.

12. Inými slovami povedané, pokiaľ je o ochrane sťažovateľkou označeného práva alebo slobody oprávnený konať alebo rozhodovať iný všeobecný súd, ústavný súd jej sťažnosť už po predbežnom prerokovaní odmietne pre nedostatok svojej právomoci.

13. Keďže v danom prípade o otázke trov prvostupňového konania medzi žalobkyňou a sťažovateľkou nie je ešte rozhodnuté s konečnom platnosťou a opätovné rozhodnutie okresného súdu bude v tomto smere preskúmateľné opätovne ešte odvolacím súdom ústavný súd, vychádzajúc zo svojho postavenia ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy), ktorý nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96), sťažnosť sťažovateľky z uvedených dôvodov už po jej predbežnom prerokovaní odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

14. Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok a rozhodnutie o zrušení napadnutého rozhodnutia krajského súdu, ako aj rozhodnutie o priznaní sťažovateľke náhrady trov konania je viazané na vyslovenie porušenia jej práva alebo slobody (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy), ústavný súd o tých častiach sťažnosti, ktorými sa sťažovateľka domáhala týchto nárokov, už nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. júna 2017